

ЮВІЛЕЇ

О.П.РЄЄНТ (Київ)

ДО 70-РІЧЧЯ ДОКТОРА ІСТОРИЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА П.В.ДОБРОВА

Колись славетний американський учений і винахідник Т.Едісон написав: «Занепокоєння – це незадоволеність, а незадоволеність – найперша умова прогресу. Покажіть мені абсолютно задоволену людину, і я вам відкрию в ньому невдачу». Перше враження від знайомства з Петром Васильовичем Добровим – ця людина вкрай занепокоєна. Занепокоєна по-едісоновськи, тому, мабуть, будькому, хто з ним знайомий, ніколи не закрадалася думка назвати його невдахою. При цьому мало кому відомо про непростий життєвий шлях цієї людини, яка випромінює оптимізм і любов до життя.

Дитина війни (П.В.Добров народився 13 липня 1943 р.), молодший у багатодітній родині шахтаря, але єдиний син – змалку, беручи приклад із батька, зрозумів: чоловік у родині головний. Головний у тому

сенсі, що несе на собі відповідальність за інших. І ця відповідальність за оточуючих його людей залишилася з Петром Добровим на все життя. Наслідуючи батька, який пройшов війну, 40 років без відпочинку пропрацював у шахті, він рано став до праці, допомагаючи своїй родині у важкі післявоєнні роки. Але перший запис у трудовій книжці з'явився тільки у 16 років. Спочатку поштар, а потім молотобоець на шахті «Ремівська-Східна №4» тресту «Сніжнянантрацит» міста Сніжного. До речі, Петро, уже тоді вирішивши для себе, що він буде вченим, істориком, ніколи не цурався фізичної праці. Будучи аспірантом кафедри історії КІПРС, він примудрився стати «почесним сторожем» – підробляв охоронником у нічну зміну будівельно-монтажного потягу №387 тресту «Донбастраснбуд». Окрему сторінку в біографії майбутнього професора відіграли й будівельні загони, за активну участь в яких він був нагороджений трьома почесними грамотами ЦК ВЛКСМ, двічі почесними грамотами ЦК ЛКСМУ та знаком ЦК ВЛКСМ «За активну роботу у студентських загонах».

Петро Васильович полюбляє розповідати, як вони з хлопцями тікали з уроків на річку Міус розшукувати патрони, що залишилися від війни, як його ледве не вигнали

зі школи за такі небезпечні знахідки. Мабуть, саме тоді, хлопчиськом, ще не досить усвідомлюючи, він вирішував для себе, ким бути. Занепокоєність, жага до знань визначили його долю.

П.В.Добров поступив на історико-філологічний факультет Шахтинського державного педагогічного інституту Ростовської області, з якого після служби в армії перевівся на істфак Донецького державного університету. Закінчивши його з відзнакою, навчався в аспірантурі, захистив кандидатську. Закінчив докторантуру Московського державного університету імені М.Ломоносова, став доктором наук.

Ще студентом Петро Добров визначив для себе кредо вченого-історика. У 1967 р. за працю «Прорив Міус-фронту і його значення у визволенні Донбасу від німецько-фашистських загарбників» він став лауреатом I Всесоюзного конкурсу студентських наукових робіт у Ленінграді. У 1968 р. став лауреатом II Всесоюзного конкурсу – за працю «Визволення Донбасу від німецько-фашистських загарбників». Історія війни і рідного краю стали захопленням на все життя. Але у цій історії його цікавили перш за все люди. Задовго до того, як антропологізована історія «з'явилася» в Україні, П.В.Добров уже писав про людей. Про людей, які були для нього прикладом душевної мужності – ополченців.

Активна вдача не дала П.В.Доброву перетворитися на кабінетного вченого. Він має потребу ділитися своєю енергією з іншими, застосовувати багатий життєвий досвід на користь справі. Завідувач кафедри, декан факультету, голова спеціалізованої вченої ради, голова ради деканів історичних факультетів класичних університетів – це далеко не повний перелік його посад та обов'язків. І фактично він завжди виступає ініціатором – чи то міжнародна студентська конференція, чи то заснований ним інститут історії Донбасу Донецького національного університету.

Нинішній його проект – енциклопедія Донеччини – дійсно масштабний, дійсно грандіозний, і не випадковий. Саме у цьому задумі П.В.Добров реалізує свій хист краєзнавця. «Шукайте зустрічі з цікавими людьми», – ось гасло, яке веде Петра Васильовича по життю. Скарбниця його зустрічей не стала приватним капіталом. Мабуть, саме вона надихнула його на вагомий проект – укласти енциклопедію Донбасу, краю, де він народився, виріс, який виховав його. І якщо можливо порівнювати характер людини з містами або місцями, то характер П.В.Доброва – це характер Донбасу, котрий «не жене порожняк», якого «ніхто не ставив на коліна», широкий і щирий, як донецькі степи.

Утім головна скарбниця Петра Васильовича Доброва – це його учні. 70 докторів і кандидатів наук, яких він підготував особисто. А скільком допоміг – справою, порадою, підтримкою, – він і сам не пам'ятає. Проте пам'ятають вони. У нашому професійному колі прізвище Доброва стало знаковим, зберігши свій буквальный зміст.

За плідну працю, за заслуги перед наукою П.В.Добров нагороджений двома медалями Радянського Союзу, йому присуджене почесне звання заслуженого працівника освіти України, він лауреат премій імені Д.Яворницького, Національної академії наук України, «за особливі заслуги перед українським народом» нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України, «за вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, збереження історико-культурної спадщини, плідну науково-педагогічну діяльність та багатогранну сумлінну працю» – Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, грамотами Міністерства освіти і науки України, почесним

знаком Донецької обласної ради «За сумлінну наукову діяльність, високий професіоналізм, значний внесок у розвиток науки й освіти».

Також П.В.Доброва нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня, медаллю «За звитягу», пам'ятним знаком «Афганська слава», орденом Української православної церкви «У благословення за труди на благо святої церкви», російськими медалями «В пам'ять про народне ополчення», імені Жукова тощо. Він – почесний член Національної спілки краєзнавців, почесний краєзнавець Донеччини, заслужений професор Донецького національного університету.

Але головна нагорода для ювіляра – його справа, його праці, його проекти, його вдячні учні. У Петра Васильовича Доброва все це є. Є завдяки його небайдужій душі, щирому й великому серцю. Отже, Т.Едісон назвав би його людиною, що відбулася. Щиро зичимо ювілярові нових творчих вершин та наукових здобутків!